

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentaria et disputationes scholastica in Summam D.
Thomae Aquinatis**

Nazarius, Johannes P.

Coloniae, 1621

Articvlvs IV. Vtrum anima Christi videat Verbum, siue diuinam essentiam
clarius qualibet alia creatura.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82325](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82325)

prædicti modi se tenere ex parte cognoscentis si-
ue cognitionis, & ita certum est quemlibet intel-
lectum creatum posse cognoscere syncategorema-
tice multitudinem infinitam: quia potest talis
multitudinis partem post partem usque in infinitum
cognoscere: certum est etiam illum intellectu-
tum creatum, cuius species potest simul actu in-
finita representare, posse simul ea vno cognitio-
nis actu cognoscere: ut patet de speciebus Ange-
lorum representantibus actu simul infinitas spe-
cies numerorum & figurarum: & multo magis id
potest essentia Dei non respectu solum intellectus
diuini, sed respectu etiam alicuius intellectus crea-
ti & præsertim animæ Christi. Cum ergo quaeri-
tur: An Deus vel anima Christi videat infinita ca-
thegorematice vel syncategorematice respon-
dendum est cum distinctione: Nam si dictio illa
cathegorematice dicat modum se tenentem ex par-
te rei, prout est in propria suæ durationis mensu-
ra, nullus intellectus potest infinita cognoscere:
quia implicat esse in rebus creatis aliquid infinitum
cathegorematice: si vero dicat modum se te-
nentem ex parte rei prout est in æternitate, aut
modum se tenentem ex parte cognitionis, dicen-
dum est Deum & animam Christi Domini cogno-
scere infinita cathegorematice, non autem syncate-
gorematice: quia nec in æternitate, nec in actu
diuinæ cognitionis aut visionis beatificæ ulla suc-
cessio est, sed omnia simul actu sunt.

TERTIA DVBITATIO est de modo, quo ani-
ma Christi visione beatificæ certo cognoscit futu-
ra contingentia, præsertim libera: cui satisfacit o-
ptime Didacus Aluar. d. sp. 55. in solutione 2. confirm.
pro 6. suo argum.

VLTIMA DVBITATIO est: An scientia animæ
Christi in ratione scientiæ sit infinita simpliciter: cui
breuiter respondet Medina 6. suæ conclusionem: sed
late ac erudite versat ac definit eam Aluar. d. sp.
56.

ARTICVLVS IV.

Vtrum anima Christi videat Verbum, siue diui-
nam essentiam clarius qualibet alia
creatura.

Sup. q. 9. a. 2.
co. & infra
q. 11. art. 5.
ad 1.

q. 12. ar. 1.

AD quartum sic proceditur. Videtur, quod anima
Christi non perfectius videat Verbum, quam quali-
bet alia creatura. Perfectio enim cognitionis est secundum
medium cognoscendi: sicut perfectior est cognitio, quæ ha-
betur per medium syllogismi demonstratiui, quam quæ
habetur per medium syllogismi dialectici. Sed omnes Beati
vident Verbum immediate per ipsam diuinam essentiam, ut
in Prima parte dictum est. Ergo anima Christi non
perfectius videt Verbum, quam qualibet alia creatura.
Præterea: Perfectio visionis non excedit potentiam vi-
suum. Sed potentia rationalis animæ, qualis est anima
Christi, est infra potentiam intellectiuam Angeli: ut patet
per Dionys. 4. ca. Cælest. Hier. Ergo anima Christi non per-
fectius videt Verbum, quam Angeli.

Præterea: Deus in infinitum perfectius videt Verbum
suum, quam anima. Sunt ergo infiniti gradus medijs possi-
biles inter modum, quo Deus videt Verbum suum, & in-
ter modum, quo anima Christi videt ipsum. Ergo non est
asserendum, quod anima Christi perfectius videat Ver-
bum, vel essentiam diuinam, quam qualibet alia crea-
tura.

Sed contra est, quod Apostolus dicit ad Ephes. 1. quod Deus
constituit Christum ad dexteram suam in cælestibus supra
omnem principatum, & potestatem, & virtutem, & do-
minationem, & omne nomen, quod nominatur, non so-
lum in hoc seculo, sed etiam in futuro. Sed in illa cælesti glo-
ria tanto aliquis est superior, quanto perfectius cognoscit

Deum. Ergo anima Christi perfectius videt Deum, quam
quævis alia creatura.

Respondeo dicendum, quod visio diuinæ essentiae conue-
nit omnibus Beatis, secundum participationem luminis
deriuati in eos à fonte Verbi Dei: secundum illud Ecclesi. 1.
Fons sapientiæ, Verbum Dei in excelsis. Hinc autem Verbo
Dei propinquius coniungitur anima Christi, quæ est vnita
Verbo in persona, quam quævis alia creatura. Et ideo ple-
nius recipit influentiam luminis, in quo Deus videtur ab
ipso Verbo, quam quæcunque alia creatura. Et ideo præ
ceteris creaturis perfectius videt ipsam primam veritatem,
quæ est Dei essentia. Unde dicitur Ioan. 1. Vidimus glo-
riam eius, quasi vnguenti à Patre, plenum non solum
gratiæ, sed etiam veritatis.

Ad primum ergo dicendum, quod perfectio cognitionis,
quantum est ex parte cogniti, attenditur secundum ma-
dum: sed quantum est ex parte cognoscentis, attenditur se-
cundum potentiam, vel habitum. Et inde est, quod etiam
inter homines per vnum medium, vnus perfectius cognoscit
aliquam conclusionem, quam alius. Et per hunc modum,
anima Christi, quæ abundantiori repletur lumine, perfe-
ctius cognoscit diuinam essentiam, quam alij Beati: licet
omnes ipsam Dei essentiam videant per seipsam.

Ad secundum dicendum, quod visio diuinæ essentiae ex-
cedit naturalem potentiam cuiuslibet creature: ut in Pri-
ma parte dictum est. Et ideo gradus in ipso attenditur ma-
gis secundum ordinem gratiæ, in quo Christus est excellen-
tissimus, quam secundum ordinem naturæ, secundum quem
natura Angelica præfertur humane.

Ad tertium dicendum, quod sicut supra dictum est de q. 7. ar. 11.
gratiæ, quod non potest esse maior gratia, quam gratia
Christi, per respectum ad vnionem Verbi: idem etiam di-
cendum est de perfectione diuinæ visionis, licet absolute
considerando, possit esse aliquis gradus altior, sublimiorque
secundum infinitatem diuinæ potentie.

Sensus quaesiti.

DICTIONEM illam clarius, quæ præcipua est in
hoc quaesito, declarat S. D. in corpore, & ad 1.
dicendo maiorem visionis claritatem attendi pe-
nes maiorem luminis influentiam.

Forma Textus.

CONCL. est: Anima Christi præ ceteris creaturis
perfectius videt ipsam primam veritatem, quæ est Dei
essentia. Probatur: quia visio diuinæ essentiae cõ-
uenit omnib. beatis secundum participationem
luminis deriuati in eos à fonte Verbi Dei: sed ani-
ma Christi plenius recipit influentiam diuinæ lu-
minis, in quo Deus videtur, ab ipso Verbo, quam
quæcunque alia creatura: ergo præ ceteris crea-
turis perfectius videt &c. Maior probatur ex illo
Ecclesi. 1. Fons sapientiæ Verbum Dei in excelsis: Minor au-
tem probatur: quia anima Christi propinquius
coniungitur Verbo, quam qualibet alia creatu-
ra: ergo plenius recipit &c. Antecedens probat-
ur: quia anima Christi est vnita Verbo in perso-
na: ergo.

Expositio Textus.

IRCA responsiones ad secundum & tertium ar-
gumentum S. Tho. docet Cai. pari existente lu-
mine gloriæ in homine, & Angelo perfectius
Angelum videre Deum, quam videat homo: &
ideo (inquit) si ad æquale lumen gloriæ Angelus
assumeretur à Verbo Dei in vnitatem personæ,
Angelus ille perfectius videret Deum, quam ani-
ma Christi &c. quam doctrinam acriter reprehē-
dunt Med. & Suar. super hoc art. & alij discipuli D.
Th. 1. p. q. 12. a. 6. Sed nos ibi sensum exposuimus
Caiet. & aliorum obiectionis satisfecimus: quem di-
cendi modum approbat, & sequitur Aluar.

lib. 3. de diuinis auxilijs, d. sp. 63. &
super hoc artic.

QVÆ-